

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituții și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " Magistrați } 350 Lei pe an
 " Avocați }

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRĂGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL I. MĂNESCU

Doctor în drept licențiat în filosofie
 adv. stagiar

S U M A R :

Organele puterii judecătorești de *I. Mănescu*
 Delictelor politice în noul Cod Penal de *Tudor Drăganu*.
 Jurisprudențe Civile, cu adnotare de *Al. Ulvinianu*

Jurisprudențe Procedurale.
 Jurisprudențe penale.
 Jurisprudențe la diverse legi.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Orî ce număr ne primit se retrimite la cerere în costul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Aurelian Ionescu:

Prof. la Fac. de Drept Cluj.

Mijloace juridice de protecție a sănătății în căsătorie și în afară de căsătorie. Buc. 1936.

Inegalitatea sexelor în dreptul român. Buc. 1936.

Reparațiunea daunelor cauzate în starea de necesitate. În legătură cu o decizie a Curții de Casație Belgiene, Buc. 1934.

Les principes généraux de la Responsabilité délictuelle dans les systèmes juridiques en vigueur en Transylvanie et Bucovine (Roumanie) Bordeaux 1934.

Dr. Lazar Iacob:

Prof. la Facultatea de Drept Cluj.

Biserica dominantă și egala îndreptățire a cultelor. Arad, 1936.

Dr. Valer Moldovan:

Prof. la Fac. de Drept, Cluj.

Administrația locală română. Județul și comuna Cluj 1936.

George Șofronie:

Prof. la Fac. de Drept Cluj.

Contribuțiuni la o reconstrucție a dreptului minorităților. Cluj 1936.

Oct. Ionescu:

Doctor și laureat în drept. Lic. în Filosofie.

Cărențe actuale de Filosofie juridică germană. Buc. 1936.

Rudolf Busch:

Doctor în Drept. Jude președinte la Trib. Cernăuți.

Nulitățile codului penal Carol al II-lea.

Sh. P. Gheorghiu, Doctor în Drept, Avocat și Filip Luzis, Publicist:

Cedul Social, traducere din limba franceză.

Potrivit „Inștiințări“ anterioare

A apărut

În editura proprie a autorului

Noua procedură penală română

„Curțile cu Jurați“

art. 349 - 438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu adnotări și tot felul de formule de

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — de la autor **Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate)** sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

Tipografia »ARDEALUL« Cluj Strada Memorandului No. 22.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia Turzii ;

Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Șofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatul de Pace din 1919-1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul“).

București 1936.

A apărut

Tratat

de

Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**

Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar“ Str. Artei 5

București

A apărut

Colecția de legi și regulamente Tomul XIII. partea I. pentru anul 1935

a Consiliului legislativ.

Organele puterii judecătorești.

În actuala lege pentru organizarea judecătorească, organele puterii judecătorești sunt enumerate: Judecătoriile, Tribunalul, Curțile de Apel, Curțile cu iurati și Curtea de Casatie și Justitie. Această enumerare se făcea și în ante-proiectul pregătit de fostul Ministru de Justitie Dl Mircea Diuvara.

Constituita prin art. 40 zice numai atât: „Puterea judecătorească se exercită de organele ei” spre deosebire de art. 36 din precedenta Constituție care zicea: „Puterea judecătorească se execută de Curți și Tribunalele”.

Puse față în față aceste două articole se vede că noua Constituție renunță la o enumerare, renunțare care nu poate să-și aibă altă explicație decât că organele puterii judecătorești, nu sunt numai Curțile și Tribunalele, ci și alte instituții.

Autorul anteproiectului voind să se țină de tradiție a enumerat și el prin art. 1 organele puterii judecătorești, care erau enumerate prin art. 1 al actualei legi de organizare judecătorească.

Să vedem dacă este bine și juridic așa.

Trebue să plecăm de la discuțiile ce au avut loc cu ocazia votării noii Constituții.

Iată cum s'a exprimat învățatul raportor al actualei constituții regretatul C. Disescu referitor la dispozițiile art. 40: „S'au înlocuit cuvintele de „Curți și Tribunalele” (din vechea constituție art. 36), cu cuvintele „organele ei”, mai întâi pentru că redacțiunea era incompletă. Ea nu cuprindea toate autoritățile care judecă. Printre aceste autorități sunt, în adevăr și tribunalele arbitrar, cu sau fără judecători de stat, destinate a înlocui cu timpul tribunalele de drept comun în materie de drept civil și comercial”.

Fată de această schimbare a textului constituțional și de explicațiile date de savantul fost profesor de drept constituțional în raportul său, reese în mod clar că enumerarea făcută de art. 1 din anteproiect este nu numai insuficientă, dar și necorespunzătoare actualei stări de progres, în care se găsește actualmente puterea judecătorească în țara românească. Din raportul savantului Disescu se desprinde un principiu și anume că organele puterii judecătorești vor fi „toate autoritățile care judecă”.

În cazul acesta rămâne să ne întrebăm, oare astăzi autorități care judecă sunt numai cele enumerate de art. 1 din anteproiect și anume: Judecătoriile, Tribunalele, Curțile de Apel, Curțile cu iurati și Inalta Curte de Casatie și Justitie? Oare, toate comisiile de judecată instituite de legile speciale, votate după punerea în aplicare a noii Constituții și prezidate de judecătorii instanțelor ordinare, nu sunt autorități care judecă?

Până la noua constituție nu existau asemenea comisii de judecată pentru că textul constituțional era categoric că puterea judecătorească nu se putea exercita decât prin Curți

și Tribunale. Actuala constituție, a deschis portile creierii, de multiple instituții juridice. (art. 40 și 101 al. 1).

Iată deci împrejurări noi, cari impun schimbarea textului articolului 1 din actuala lege de organizare judecătorească și dictează o nouă redacție a actualului art. 1 din anteproiectul noii legi de organizare judecătorească.

De aceia noi am propune următoarea redacție: Organele puterii judecătorești sunt de două feluri: „Organe de drept comun și care sunt reglementate prin prezenta lege și organe excepționale create de diferite legi speciale”.

O altă chestie care dă loc, în practică la nedumirire și care ar fi la locul ei să fie rezolvată tot prin art. 1 al legii de organizare judecătorească ar fi ca să se treacă tot în acest articol: „Organele excepționale vor judeca conform legilor care le crează și le dă atribuțiuni și în lipsă de dispozițiuni speciale conform dispozițiilor legilor fundamentale de drept și procedură”. E natural că acolo unde este chemat judecătorul dela instanțele prevăzute de legea de organizare judecătorească, ca el să vie cu bagaiul lui de cunoștințe și nu ne îndoim că acesta este și scopul legilor speciale care, îl cheamă să prezideze judecățile. Practica a arătat că unii judecători au crezut că chemați să judece după legi speciale, să nu aplice toate dispozițiile legilor pe care le aplică în instanța ordinară.

Alături de instanțele speciale create cu președinte judecător mai sunt instanțe de judecată, care fără să fie prezidate de magistrați, totuși hotărârile lor sunt duse în fața Inaltei Curți de Casatie ca ultim for de judecată. Acestor instanțe nu li se pot nega caracterul de organe ale puterii judecătorești, după cum se exprimă raportul noii Constituții. Deci și acestea fac parte din organe excepționale ale puterii judecătorești, și deci trebue considerate ca atare și trebue să urmeze procedura de mai sus, căci ar fi un nou senz, din momentul ce Casatia este chemată să judece legalitatea hotărârilor lor.

Senzul în care vedem noi că ar trebui să fie redactat primul articol, se bazează și pe redacțiunea articolului 2. Acest articol vorbește și dă dispozițiuni relativ la jurisdicțiunile speciale, când este vorba de călea de recurs.

I. MĂNESCU

Delictele politice în noul cod penal

(Urmare)

III

Am examinat în expunerea noastră de până acum două categorii de infracțiuni: de o parte acele infracțiuni care, pe baza noului Cod penal, în principiu sunt de drept comun, dar pot deveni politice atunci când sunt săvârșite dintr'un mobil sau în împrejurări cu caracter politic; de altă parte, infracțiunile care prin natura lor sunt politice.

În afară de aceste două categorii de infracțiuni, noul Cod penal mai cunoaște o categorie, și anume categoria infracțiunilor de drept comun care nu pot dobândi nici când caracter politic.

Aceste infracțiuni sunt arătate în alin. 3, art. 27:

„Nu pot fi niciodată considerate infracțiuni politice omorul, mutilările, răniile grave intentionate, falsul de monedă și tentativele acestor infracțiuni, atentatele contra proprietății prin incendiu, explozie, inundatie, furt și tâlhărie, precum și infracțiunile care au de scop, fie schimbarea bazelor oricărei organizațiuni sociale, fie numai schimbarea bazelor organizațiunii sociale a României”.

Din aceste dispozițiuni legale, pe cale de interpretare, mai urmează că nu vor putea fi deasemenea considerate politice „orice alte infracțiuni în care vom găsi absorbit, ca element constitutiv sau circumstantă agravantă, vreunul din faptele enumerate la art. 27, alin. 3” (Dl Prof. V. Dongoroz în G. Rătescu, etc., op. cit., vol. I, p. 74).

În legătura cu acest alin. al art. 27¹⁾ vom constata că el nu este decât reproducerea, cu anumite modificări, a art. 2 și 4 din Rezoluțiunea Congresului Institutului de drept internațional ținut la Geneva în 1892.

Trebuie să observăm însă că ultima excepțiune a alin. 3, art. 27, în virtutea căreia nu pot fi socotite niciodată politice „infracțiunile care au de scop, fie schimbarea bazelor oricărei organizațiuni sociale, fie numai schimbarea bazelor organizațiunii sociale a României” se înfățișează în noul Cod penal în o redactare esențial diferită de textul-origime cuprins în art. 4 al Rezoluțiunii Institutului de drept internațional.

O simplă comparație între această excepțiune a alin. 3, art. 27 și art. 4 al Rezoluțiunii Institutului de drept internațional poate înlesni precizări concludente, din punct de vedere al interpretării, căci ea duce la constatarea că, pe când în art. 4 al Rezoluțiunii se subliniază că „nu se socotesc politice faptele delictuoase care sunt îndreptate contra bazelor oricărei organizațiuni sociale și nu numai contra unui anumit stat determinat sau contra unei anumite forme de guvernământ”, excepțiunea acum în discuțiune a alin. 3, art. 27 accentuează dimpotrivă că și infracțiunile care au de scop să schimbe numai bazele organizațiunii sociale a României, deci a unui stat determinat, nu vor putea fi socotite nici odată politice.

Mai precis, Rezoluțiunea voia să excludă din categoria delictelor politice așa zisele delict sociale sau împotriva umanității, adică acele delict care tindesc la distrugerea societății, fără a urmări să pună ceva în loc (Tr. Pop. op. cit., vol. II, p. 244—245). „tendința particulară a anarhistilor fiind tocmai de a înlătura orice idee de ierarhie, de subordonare, de organizare” (Garraud, tom IV, Nr. 1430).

¹⁾ Pentru critica art. 27 alin. 2 și 3, v. V. Dongoroz, „Observațiuni asupra ultimului proiect de cod penal”, extras din „Curierul Judiciar” Nr. 18 și 19, 1934, Buc., p. 26.

Tocmai pentru că aceste delict sunt îndreptate contra oricărei organizațiuni de baze sociale a omenirii, iar nu împotriva unei forme de organizare socială determinate, cum ar fi aceea a României sau a altui stat, art. 4 al Rezoluțiunii a accentuat că delictele îndreptate contra unui anumit stat determinat sau contra unei anumite forme de guvernământ vor trebui socotite și pe mai departe ca politice.

Noul cod penal a prevăzut și el că delictele împotriva umanității nu pot fi socotite politice și în acest scop a stabilit că infracțiunile care au de scop „schimbarea bazelor oricărei organizațiuni sociale” sunt excluse din categoria infracțiunilor politice.

Această definiție a legiuitorului român nu este însă scutită de critică. În adevăr, caracteristica așa numitelor delict contra umanității, în sensul în care le-a înțeles Congresul de drept internațional din 1892, e faptul că ele urmăresc distrugerea, în total sau în parte, a oricărei organizațiuni sociale, iar nu simpla înlocuire sau schimbare a unei forme de organizare socială prin alta. Or, legiuitorul român întrebuintează în definiția sa termenul: schimbarea bazelor oricărei organizațiuni sociale.

Din faptul că expunerea de motive a fostului ministru de justiție, Dl V. Antonescu¹⁾, ori de câte ori citează această excepțiune a alin. 3, art. 27, vorbește ori de „infracțiunile care au de scop desființarea oricărei organizațiuni sociale, sau schimbarea organizațiunii sociale a României” ori de „doctrină ce urmăresc fie distrugerea bazelor fundamentale a oricărei organizațiuni sociale, fie schimbarea bazelor sociale pe care se sprijină organizarea Statului nostru”²⁾, rezultă că în cazul de față e vorba de o simplă inadvertență a legiuitorului, care a întrebuintat un termen gresit, iar nu de voința de a exclude, prin această definiție, din categoria infracțiunilor politice și alte infracțiuni decât cele definite de art. 4 al Rezoluțiunii din 1892 (delictele împotriva umanității).

Prin urmare, pe baza noului Cod pen., infracțiunile care au de scop distrugerea bazelor oricărei organizațiuni sociale, adică delictele sociale sau contra umanității, nu vor putea nici când dobândi caracter politic.

Dar, spre deosebire de art. 4 al Rezoluțiunii din 1892, legiuitorul român a adăugat că, în afară de aceste delict, vor mai fi excluse din categoria delictelor politice și acele infracțiuni care au de scop numai schimbarea bazelor organizațiunii sociale a României.

¹⁾ Pentru lămurirea înțelesului alin. 3, art. 27 nu s'ar putea recurge la ajutorul expunerii considerațiunilor de ordin juridic a Consiliului legislativ, căci această, deși însoțește Proiectul din 1934 (devenit astăzi cod), nu este pusă în acord cu dispozițiunile acestui proiect, ci are în vedere și pe mai departe textul Proiectului 1933, în care alineatului 3, art. 27 îi corespundeau alineatele 3 și 4, art. 23, cu o redacțiune și cuprins fundamental deosebite de alin. 3, art. 27.

²⁾ Expunere de motive la Proiectul de Cod Penal din 1934, p. XII.

³⁾ Idem, Exp. de motive, p. XIV.

Se pune întrebarea: Ce infracțiuni a voit să cuprindă noul Cod în această definiție?

Pentru a răspunde la această întrebare, vom aminti că după 1892 anarhismul a luat forme complet diferite de acelea pe care le-a avut în vedere art. 4 al Rezoluțiunii Congresului Institutului de drept internațional dela Geneva și a început, mai ales după războiu, să îmbrace haina comunismului revoluționar¹⁾.

Ca urmare a apariției acestei forme specifice de criminalitate, care nu putea fi încadrată în definițiunea prea strâmtă a art. 4 al Rezoluțiunii, deoarece viza direct un stat determinat, fără să tindă la distrugerea oricărei organizări pe baze sociale a umanității, ci numai la înlocuirea unei organizații sociale cu o societate organizată pe alte baze, doctrina a prezentat, dat fiind marele pericol pe care aceste infracțiuni îl constituie pentru societate, o tendință constantă de a lărgi notiunea delictelor sociale pentru a cuprinde în cadrul ei și această formă de criminalitate și, astfel, de a o exclude și pe aceasta din categoria infracțiunilor politice.

Astfel Givanovitch în Raportul său prezentat în 1933 la conferința din Copenhaga spune: „Marele pericol pe care-l prezintă terorismul a creat opiniunea că delictivității politice de această speță n'ar trebui să se bucure de privilegiul neextradării și ca consecință de dreptul de azil.

Aceasta opiniune e mai ales susținută prin raport cu formele sale internaționale, nihiliste-anarhiste, comuniste, constituind așa zisele infracțiuni politice-sociale”²⁾.

De asemenea Dl E. C. Decuseară în „Curierul Judiciar”, 1933, p. 431, comentând o sentință a Tribunalului Trei-Scaune:

„Aceste mijloace (îndemnul de a alunga percepții din sate, de a nu plăti impozitul unui guvern burghez, etc.) nu tindeau numai la dărâmarea guvernului sau schimbarea actualei norme de guvernământ, ci la întreaga transformare a societății actuale burgheze-capitaliste în una comunistă.

„Prin urmare, Tribunalul bine a caracterizat o atare infracțiune ca neavând un caracter politic, ci *anti-social*”.

Prin urmare, legiuitorul român n'a făcut decât să consacre punctul final al unei evoluții cu adânci rădăcini în doctrină, atunci când, introducând în noul Cod o formulă mai largă decât cea a art. 4 al Rezoluțiunii din 1892, a încercat să cuprindă în cadrul ei și aceste delictive (comunismul revoluționar).

¹⁾ v. V. V. Pella, citat în „Legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștei publice”, adnotată și comentată de I. Gr. Periețianu și Alfred Fulga, Buc. 1932, p. 174:

„Precum s'a spus, bolșevismul de astăzi nu este în realitate decât nihilismul în acțiune”

și Maxim Pop, Legile pentru apărarea ordinii publice și Codul pen. Regele Carol al II-lea, Cluj, 1936, p. 8 și urm.

²⁾ Citat de H. Asnavorian în Gh. Rătescu, etc., op. cit., p. 87.

Asa se explică faptul că legiuitorul român s'a abătut dela definiția delictelor sociale cuprinsă în art. 4 al Rezoluțiunii și a prevăzut că „infracțiunile care au de scop schimbarea bazelor organizației sociale a României” nu vor putea dobândi nici când caracter politic.

Această excepție dela regula alin. 1, art. 27 accentuează, după cum se vede, asupra deosebirii între *politic* și *social*. Astfel pe baza ei, o infracțiune de drept comun, care prin aplicarea alin. 1, art. 27 ar putea deveni politică, nu va putea fi caracterizată ca atare, când scopul ei nu ar fi modificarea formei de guvernământ a României, a modului de organizare a puterilor ei politice, ci schimbarea organizației ei sociale.

Dar nu orice infracțiune care atinge ordinea socială a României va fi exclusă în virtutea noului cod penal din categoria delictelor politice, ci numai acele infracțiuni care atacă ordinea socială în *bazele* ei.

Subliniind asupra cuvântului *bazele* organizației sociale a României, legiuitorul a voit, se pare, să arate că din sfera largă a delictelor care atacă ordinea socială, numai acele care au un caracter extremist nu vor putea fi socotite în nici un caz politice.

În adevăr, expunerea de motive a fostului Ministru de Justiție, Dl V. Antonescu, spune:

„Protecțiunea penală are în al doilea rând îndatorirea să asigure liniștea publică și ordinea socială.

În acest scop trebuie în deosebi să se combată prin acțiunea represivă, noile forme de criminalitate ce se manifestă prin întrebuințarea mijloacelor violente, care tind să răspândească *doctrine politice extremiste, doctrine politice ce urmăresc, fie distrugerea bazelor fundamentale a oricărei organizații sociale, fie schimbarea bazelor sociale pe care se sprijină organizarea Statului nostru*” (p. XIV).

Am încercat în rândurile de mai sus să lămurim notiunea delictului politic în noul cod penal.

Se pune acum întrebarea: Care este, din punctul de vedere al acestui cod, interesul distincțiunii între delictivele politice și cele de drept comun?

Vom răspunde spunând că infracțiunile politice, spre deosebire de cele de drept comun, sunt supuse altor reguli de drept în privința extradării, pedepsei, măsurilor de siguranță, competenței, recidivei, suspendării executării pedepsei, amnistiei și executării pedepsei în caz de concurs de infracțiuni.

1. *Extradarea* nu se acordă pentru infracțiunile politice (Art. 17).

2. *Pedeapsa*. Noul cod adoptă sistemul Codului penal francez după modificarea din 1832, stabilind două scări complete de pedepse, atât pentru crime, cât și pentru delictive: o scară de pedepse de drept comun și una de pedepse politice. Prin aplicarea circumstanțelor atenuate, unei pedepse politice nu i se va putea substitui decât tot o pedeapsă politică. Nu se va putea întâmpla așa dar, în sistemul noului cod, ca unei pedepse politice să i se substi-

tue o pedeapsă de drept comun din lipsa unei pedepse politice corespunzătoare, cum era cazul în vechiul Cod penal român.

Regimul penitenciar al pedepselor politice este altul decât al celor de drept comun (art. 36 și urm.). Dar deosebirea între pedepsele de drept comun și cele politice se întinde și la pedepsele complimentare și accesorii. Astfel, spre deosebire de condamnatul de drept comun, care nu are capacitatea de a face parte din vreun consiliu de familie, de a fi tutor, curator sau consilier judiciar, condamnatul politic la degradare civică poate fi tutor, curator sau consilier judiciar al propriilor săi copii.

Tot spre deosebire de condamnatul ordinar, condamnatul politic la degradare civică nu pierde dreptul de a ține o școală sau de a fi folosit în vreun institut public sau privat, ca profesor, institutor, învățător sau priveghetor. (Art. 58).

3. *Măsuri de siguranță.* Interdicția de a se afla în anumite localități în cazul unei condamnări pentru crime se poate aplica atât delicvenților de drept comun, cât și celor politici. În cazul unei condamnări pentru delict, această măsură de siguranță se poate aplica în condițiile art. 76 numai delicvenților de drept comun, iar nu și celor politici.

4. *Competența.* Delictelor politice sunt de competența Curților cu iuri (art. 105 din Constituție și art. 18 din noua procedură penală).

5. *Recidiva.* Pentru infracțiunile politice noul cod penal a prevăzut sistemul recidivei speciale, stabilind că „nu se socoteste recidivă, decât dacă prima pedeapsă a fost deasemenea dată pentru o infracțiune politică” (art. 115).

6. *Suspendarea executării pedepsei.* Art. 65 dă judecătorului facultatea de a suspenda executarea anumitor pedepse, „dacă condamnatul n'a suferit mai înainte nici o condamnare privativă de libertate, pentru crimă sau delict”.

E prin urmare vorba și în acest caz de a se examina dacă condamnatul e recidivist sau nu. De aceea, deși legea nu cuprinde o dispozițiune specială pentru suspendarea executării pedepsei, art. 115, care consacră pentru infracțiunile politice sistemul recidivei speciale, se va aplica și în această materie și, în consecință, pronunțarea suspendării executării unei pedepse politice va fi exclusă numai dacă prima pedeapsă a fost deasemenea dată pentru o infracțiune politică.

7. *Amnistia* nu se poate acorda decât pentru infracțiunile politice (art. 172).

8. În sfârșit, această diviziune prezintă interes și în privința executării pedepsei în caz de concurs între infracțiuni politice și infracțiuni de drept comun (art. 102).

Dacă, drept o concluzie a rândurilor de mai sus, am încerca să facm o apreciere de ordin general a felului cum a reglementat noul cod delictelor politice, ar trebui să spunem că ceea ce îl caracterizează e în primul rând ten-

dința de a restrânge cât mai mult notiunea acestor delict, tendință aspru criticată de Dl V. V. Stanciu în „*Quelques considérations générales sur le nouveau code penal roumain*”¹⁾.

În al doilea rând, în marginile acestei aprecieri, poate fi criticat faptul că legiuitorul, stabilind că împrejurările și mobilul vor determina caracterul politic sau nepolitic al infracțiunii, nu a dat în realitate un adevărat criteriu, pe baza căruia să se facă această deosebire.

În adevăr, după cum am arătat deja, cu ajutorul alin. 1, art. 27 nu știm decât că *împrejurările* în care a fost săvârșită infracțiunea determină caracterul ei politic sau nepolitic, dar, în schimb, alineatul citat nu spune care caracteristică a acestor împrejurări e aptă să ne indice dacă infracțiunea e politică sau nu.

De asemenea criteriul mobilului e incomplet definit de alin. 1, art. 27, căci nu ni se spune când anume mobilul e de așa natură, încât o infracțiune să fie socotită politică.

Apoi, dacă știm că infracțiunile care atacă bazele organizației sociale a României nu vor putea fi nici când considerate politice, în schimb nu ni se spune din ce elemente va trage judecătorul concluzia că e în prezența unei infracțiuni care atacă ordinea socială, iar nu cea politică.

Așezarea socială fiind intim legată de cea politică²⁾, cum va putea judecătorul să determine unde sfârșeste *politicul* și unde începe *socialul*?

Infracțorul, care are ca scop, de plidă, schimbarea formei de guvernământ a Statului, deci un scop politic, nu urmărește oare aproape întotdeauna să realizeze în același timp cu schimbarea ordinii politice și transformări de ordin social? Așa fiind, cum va putea judecătorul să separe, prin o linie demarcativă precisă, infracțiunile politice de cele care ating ordinea socială?

În sfârșit, ce trebuie să înțelegem prin *bazele organizației sociale* și când vom considera organizațiunea socială atinsă în bazele ei și când în elemente de mai puțină importanță?

Iată tot atâtea întrebări, cărora legea nu le dă un răspuns și a căror rezolvare rămâne în sarcina judecătorului.

În asemenea împrejurări, este evident că judecătorul nu va face numai o operă de aplicare și interpretare a legii, ci, în privința acestor lacune legislative, munca judecătorului va avea un caracter oarecum creator.

Tocmai din acest motiv, noua lege penală nu poate fi considerată ca o *optima lex*, căci, după cum s'a spus, „*optima lex quae minimum iudicis relinquit, optimus iudex qui minimum sibi*”.

TUDOR DRĂGAN

¹⁾ Bulletin de la Société de législation comparée roumaine, 1936, număr festiv.

²⁾ v. V. Dongoroz: „Dispozițiuni neconstituționale în materie de competență penală”, Pand. rom., 1932, IV, p. 60.

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a
Decizia No. 1037—933. Preșid. T. Magheru cons.

Răscumpărare. Notiunea dreptului de răscumpărare conținând în sine obligațiunea cum părătorului de a revinde și dreptul vânzătorului de a cumpăra, deci un pact referitor la înstrăinarea unui imobil, urmează că și acesta trebuie făcut în scris, fie în actul inițial de vânzare, fie prin act separat.

DELIBERÂND,

Asupra recursului făcut de V. I. și V. P., în contra deciziei No. C. III. 3341-27—1931 din 21 Martie 1932 a Curtii de Apel Cluj secția III-a.

Văzând motivele de recurs.

1. Recursul nostru îl bazăm pe art. 30 pct. 6 și 9 al legii Curtii de Casație și Justiție § 371 al proc. civ. și 4420—918 ord. Min. pentru călcarea formelor de procedură esențiale, eroare grosieră de fapt și exces de putere.

2. On. instanțele de I și II grad au comis o eroare grosieră de fapt când au stabilit că imobilul cuprins în C. F. No. 530 Biscaria no. top. 148/I nu era embaticar și deci nu avea nici un drept la acest imobil și nefiind înscris în cărțile funduare o calitate embaticară a imobilului părâții cu tot dreptul au putut să câștige realitatea.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că la 30 Iunie 1927 reclamantii V. I. și V. P. au introdus acțiune la Trib. Deva în contra părâților A. C. și soția acestuia M. F., cum și contra minorului O. C. pentru a fi obligați a le recunoaște dreptul de proprietate asupra imobilelor înscrise în C. F. 530 a Com. Biscaria No. top. 148/I și acele înscrise în C. F. No. 363 a Com. Săulești partea I No. top. 248, să elibereze cuvenitele acte pentru întabulare și să le dea posesiune cu cheltuieli de judecată.

Că Tribunalul Hunedoara prin sentința No. C. II. 2847-24—1927 din 1 Iulie 1931, a respins acțiunea ca nefondată, soluțiune menținută și în apel de Curte prin deciziunea supusă recursului.

Că pentru a decide astfel Curtea arată că din starea de fapt constatată de prima instanță rezultă că părâții cu un contract încheiat la 1 August 1916 au cumpărat dela proprietara F. A. imobilul înscris în C. F. Biscaria No. 530 A. plus 1 top. 148/I cu un pret de răscumpărare de 5250 cor. care la 2 August 1916 s'a și întabulat asupra cumpărătorilor; că în acțiune reclamantii au susținut că acest imobil a fost folosit cu taxă de antecesorii lor, familia C. Că însă părâțul C. A. profitând de faptul că se numea C. l'a răscumpărat, inducând în eroare pe proprietarul solului, dându-se drept urmas a lui C. M., din care motiv contractul este nul.

Că Tribunalul respingând acest capăt de cerere, reclamantii au susținut în apel că deși

din C. F. nu rezultă calitatea pământului, totuși părâții trebuie să îl cedeze fiind achizitori de rea credință.

Că instanța de apel a respins și această susținere motivând că prin legea XXV:1896 s'au desființat și ultimele rămășițe ale raportului de drept urbarial precum și raporturile de natură similară, dispunându-se că țăraniii pot răscumpăra prestațiunile și devin astfel proprietarii imobilelor, că conform jurisprudenței răscumpărarea prestațiunilor depinde numai de faptul dacă un asemenea raport de drept referitor la imobilul cedat pentru folosință din care s'ar putea stabili caracterul de proprietate divizată a luat naștere înainte de 1848; că condițiunea acestui raport de drept este că imobilul să fi fost dat în folosință pe timp nedeterminat, cu prestațiuni anuale fixe, fără drept de revocare, cu intențiunea de a acorda țărănilor nu numai un drept personal, ci un alevărat drept real în baza căruia ei să poată uza de folosință în mod nemărginit; Că arată Curtea cu ocaziunea introducerii cărților funduare raporturile de drept urbarial nefiind însă desființate s'a dispus ca aceste cazuri de proprietate divizată să se înscrie în cartea funduară.

Că întrucât în spetă — conchide instanța — numai atât rezultă din depozițiunile martorilor, că tatăl și mama reclamantilor au folosit imobilul din litigiu plățind pentru aceasta o sumă proprietarului, denumită taxă, nu se poate constata — zice Curtea — dacă proprietarul ar fi cedat folosința antecesorilor — reclamantilor înainte de 1848 pe un timp nedeterminat, și dacă suma ce o plăteau anual era o sumă fixă nesupusă schimbării; Că prin urmare nefiind dovedit că între proprietari și antecesorii reclamantilor s'ar fi creat un raport de drept similar celui urbarial și că acestia din urmă ar fi folosit imobilul din 1848 ca taxalști, imobilul din litigiu nu are caracterul de proprietate divizată, această calitate nereesind nici din Cartea Funduară, și deci reclamantii nu pot formula pretențiuni de proprietate asupra acestuia în baza legii XXV:1896 pe temeiul răscumpărării.

Că în ce privește imobilul din Com. Săulești — arată Curtea — acesta a format proprietatea tatălui reclamantilor, iar după moartea acestuia a fost vândut de mama reclamantilor cu aprobarea instanței tutelare, părâțului A. C. pentru achitarea unor datorii a fostului proprietar, iar în 1917 A. C. a transcris jumătate din acest imobil pe numele soției sale M. F.

Că înaintea Curtii reclamantii susținând că, — cu ocazia vânzării acestui imobil s'ar fi rezervat în favoarea lor dreptul de răscumpărare — și că rezerva răscumpărării este un pact accesoriu care nu se poate stipula valabil decât în contractul principal, Curtea a respins și aceste susțineri motivând că după cum au recunoscut însăși reclamantii, dreptul de răscumpărare n'a fost cuprins în contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 14 Septembrie

1910, prin care s'a transcris imoblu asupra lui A. C., ci a fost stipulat numai verbal, asa că reclamantii n'au câștigat un drept valabil pentru a revendica imobilul.

Având în vedere că prin motivele de recurs se pretinde că instanța de apel ar fi comis o violare de lege eroare gravă de fapt și exces de putere când a stabilit că imobilul cuprins în C. F. No. 530 Biscaria nu era embaticar, desi martorii M. P. și G. S. declară categoric că terenul a fost stăpânit de antecesorii recurentilor ca taxalisti (embaticari).

Că mai pretind recurentii referitor la imobilul din Săulești, gresit și cu exces de putere a aplicat Curtea ordi Mon. 4420—1918 atunci când a conchis că dreptul de răscumpărare să figureze neapărat în actul scris.

Că deoarece prin martorii audiati s'a dovedit existența condițiunii de răscumpărare, stabilită verbal de părți, soluțiunea dată este casabilă.

Considerând că instanța de apel examinând actele și probele cauzei arată că din cuprinsul lor nu se constată că proprietarul ar fi cedat antecesorial recurentilor folosința terenului pe timp nedeterminat în schimbul unei taxe fixe și nesupuse schimbării, arătând de asemeni Curtea că depozitiile contrarii ale martorilor M. P. unchiul reclamantilor și G. S. — ascultați înaintea primei instanțe — nu îi inspiră încredere pentru a fi adoptate.

Că aceste constatări fiind făcute fără denaturare, în limitele dreptului suveran de apreciere a probelor conferit instanțelor de fond și pe larg motivate, urmează că Curtea a fost autorizată să conchidă în baza lor că terenul din proces nu are caracterul de proprietate divizată — pretins de recurenti — și în consecință nu poate fi vorba de violarea art. 371 pr. civ. ard.; eroare de fapt și exces de putere înduse prin prima parte a motivelor de recurs fiind nefondate se resping.

Considerând — cu privire la susținerea de violare a ord. 4420—1918 — că potrivit acesteia înstrăinările drepturilor imobiliare au a se face numai prin act scris. Că notiunea dreptului de răscumpărare conținând în sine pe de o parte obligațiunea cumpărătorului de a revinde și pe de altă parte dreptul vânzătorului de a răscumpăra, adică un pact referitor la înstrăinarea dreptului de proprietate asupra unui imobil, urmează că și acesta trebuie menționat de părți în scris, fie în actul inițial de vânzare, fie prin act scris osebuit redactat.

Că întrucât instanțele de fond stabilesc în mod necontestat în fapt că dreptul de răscumpărare pretins de recurenti, nu a fost stipulat în scris în actul de vânzare încheiat la 14 Sept. 1910 prin care s'a trecut proprietatea terenului din litigiu asupra intimatului A. C. și nici prin act scris nu s'a stipulat existența unei atare drept în favoarea recurentilor urmează că instanța cu drept cuvânt a respins această susținere a lor, astfel că ultima parte a recursului devenind de asemenea nefondată, recursul cătă a se respinge.

Tribunalul Alba Secția II.

Dec. No. 5473—936 Preșid. I. St. Constantinescu prin președ.

Actiunea Pauliană.

TRIBUNALUL,

Asupra apelului de față.

Având în vedere, că prima instanță a stabilit starea de fapt în concordantă cu întregul material de dovedire administrat în cauză în condițiile și pe baza prescripțiilor art. 270 din proc. civ.

Având în vedere, că din această stare de fapt corect și procedural stabilită aceias instanță a tras concluziuni de drept material deosemena corecte și bazate pe o interpretare iustă a textelor de lege invocate.

Pentru aceste motive, Tribunalul și-a însușit expunerea faptelor și argumentelor de drept ale primei instanțe cu următoarele adăușe și modificări:

Actiunea prezentă se bazează pe dispozițiunile art. 953 din cod. civ., deci se caracterizează ca o „actiune pauliană”.

pentru justificarea unei atari actiuni pauliane se cer să fie îndeplinite trei condițiuni.

a) debitorul să fi înstrăinat cu titlu gratuit averea sa.

b) la data transmiterii averei în acest mod — la data donatiunii — să fi existat creanța creditorului.

c) creditorul în urma acestei înstrăinări să fi fost lipsit complet sau partial de orice bază de îndestulare (acoperire) pentru satisfacerea creanței ce o are contra debitorului transmitent al averei.

Dacă aceste trei condițiuni sunt îndeplinite, înstrăinarea gratuită (donatiunea) se consideră ca făcută în dauna și fraudă creditorului — pentru eludarea intenționată a dreptului de creanță al acestuia — producându-se urmarea (efectul) stabilită de dispozițiunile art. 953 suscitată: reclamarea donatiunii, după expresiunea textului de lege, sau răspunderea donatarului pentru datorii donatarului debitor față de creditorul păgubit prin fraudă de zisul debitor al său, răspundere care se întinde până la concurența valorii averii donate, după enunțările constatate ale iurisprudentei.

După cum se vede răspunderea tertului dobânditor al averii cu titlu gratuit există, independent de circumstanța bunei sau relei lui credințe: *deci tertul donatar răspunde chiar când a fost de perfectă bună credință*, adică chiar când n'a conlucrat cu debitorul în scopul eludării dreptului creditorului — reaua credință activă — ba chiar în cazul când n'a avut măcar cunostință despre intenția frauduloasă pe care donatorul a pus-o la baza înstrăinării gratuite a averii (donatiunii) — reaua credință pasivă.

Este necesară și „consimțirea frauduloasă” — reaua credință — a donatarului pentru justificarea actiunii pauliene, dar numai în cazul când această actiune o exercită creditorul *cu creanță posteroară donatiunii* (vezi art. 953 teza II din Cod. civ.).

Deși art. 953 se referă numai la donatiuni

jurisprudenta în mod unanim admite exercitarea acțiunii pauliene și în cazul unei înstrăinări oneroase (ex. vânzare-cumpărare), cu condiție ca cumpărătorul să fi activat fraudulos cu vânzătorul la eludarea dreptului creditorului vânzătorului averei, iar pretul de cumpărare să nu se fi întrebuintat la plata pretentivnei creditorului păgubit.

Odată stabilite aceste principii de bază ale art. 953 din cod. civ., Tribunalul procedând la analiza faptelor prezentului litigiu în lumina lor, a constatat următoarele:

a) Contractul intitulat de „vânzare-cumpărare”, încheiat la 18 Noemvrie 1931, întrucât a intervenit între tată și fiice (pârâtele) se prezumă a avea caracterul unei donațiuni. Pretul de 30.000 lei menționat într'insul, urmează a fi considerat fictiv, fiindcă nu s'a făcut dovada, că s'a achitat în mod real; chiar dacă s'ar privi ca achitată de pârâtele cumpărătoare cea mai mare parte din acest preț afirmativa plătime, în două rânduri, a sumei totale de 25.000 lei ce ar reprezenta afirmativa datorie a vânzătorului către F. E. (vezi înscrisul semnat de acesta cu datele 1 și 15 Octombrie 1931 și prezentat de martorul avocat Dr. E. S. în sedinta de astăzi), tot fictiv rămâne pretul menționat în contract fiindcă nu s'a făcut dovada, că pârâtele ar fi achitat din averea lor proprie pretinsa datorie de 25000 lei. — simpla alegațiune a martorului Dr. E. S. în sensul că una din pârâte ar fi fost „modistă” iar cealaltă „croitoreasă” nu este suficientă pentru a forma convingerea instantei, că în adevăr pârâtele realizau din profesiunile lor câștiguri cari întreceau nevoile existentei cotidiene, numai în care caz s'ar fi putut concepe o plată adevărat făcută de pârâte înlăturându-se astfel prezumțiunea, că afirmativa plată s'a făcut de dânsule cu banii primiti dela tatăl lor (I. H., donatoru).

Deci, nu mai încapă îndoială: vânzarea cumpărarea din spetă, în realitate, este o donațiune.

b) La data transmiterii averei prin această donațiune (18 Noemvrie 1931) donatorul datora deja reclamantului suma de 70400 Lei cap. și acc. dintr'un împrumut contractat în anul 1930 — vezi actele dosarului atasat cu No. C. 2067—1932 al Judecătoriei Sebes.

Deși sentința care a consfintit plata acestei creante a fost dată tocmai la 3 Decembrie 1932, totuși datoria există, dupăcum s'a arătat, încă din 1930 și acest fapt este suficient din punctul de vedere al cerintelor legale.

c) Reclamantul creditor în urma donațiunii făcute de debitorul său, a fost lipsit totalmente de orice bază de îndestulare a creantei sale, fiindcă executia mobilă încercată a rămas infructuoasă din lipsa de orice avere mobilă (vezi procesul verbal de sechestru cu No. G. 1085—1933 din 26. Apr. 1933, dresat de delegatul Judecătoriei mixte Sebes atasat la dosar), iar executia imobiliară nu s'a mai putut face, fiindcă singura avere imobiliară pe care a avut-o creditorul, a consistat din por-

țiunea de 1/2-a parte din imobilul cu No. top. 1313, 1314 — No. foi fonduare 903 Sebes — porțiunea donată pârâtelor (această din urmă împrejurare nefiind contestată de pârâte).

Așa dar, fiind îndeplinite în spetă cele trei condițiuni de la baza acțiunii pauliene art. 953 din cod. civ., răspunderea pârâtelor subzistă în limita sumei de 50.000 lei cerută prin acțiune din totalul de 70400 Lei datorat de donatorul debitor.

Presupunerea totuși, că actul încheiat între tatăl pârâtelor I. H. și pârâtele n'ar avea caracter gratuit, ci ar constitui în adevăr o vânzare-cumpărare; și în acest caz, conform practicei mai sus expuse, bazată pe același text al art. 953 din cod. civ., răspunderea pârâtelor rămâne întreagă, fiindcă din raportul de rudenie apropiată existent între pârâte și debitorul înstrăinător al imobilului, cum și din împrejurarea, că una din pârâte — E. H. a figurat și a fost ascultată ca martoră în procesul debitorului cu reclamantul creditor (vezi procesul verbal de dezbateri din 29 Aug. 1932 de sub No. C. 2067—1932 al iud. Sebes) rezultă implicită conlucrarea frauduloasă a pârâtelor cu tatăl lor debitor, la înstrăinarea averii acestuia în scopul eludării pretentivnei creditorului său (reclamantului) iar cu pretul de 30.000 Lei nu s'a achitat pretentivnea acestuia.

Admitând însă, că un asemenea concert fraudulos nu s'ar putea pune pe seama pârâtelor; nici în acest caz pârâtele n'ar fi exonerate de răspunderea la care sunt chemate prin sentința primei instanțe, fiindcă porțiunea de imobil vândut — conform arătării expertului C. S., ascultat în sedință dela 15 Mai 1935, cum și mai ales conform datelor cuprinse în certificatul cu No. 826—1936 eliberat de primăria Sebes și înaintat astăzi de reclamant — având în anul 1931 data presupusei vânzării o valoare reală de 100.000 Lei pretul de vânzare de 30.000 Lei menționat în contractul de vânzare-cumpărare apare cu totul neînsemnat față de zisa valoare reală a părții de imobil înstrăinat și astfel conform jurisprudentei constante urmează a-se decide, că partea cea mai mare din imobilul transmis — în limita diferenței de valoare de 70.000 Lei — a fost numai donată.

Intrucât pârâtele au contestat exactitatea datelor cuprinse în certificatul de valoare al primăriei Sebes, susamintit, dar nu au cerut a face dovada contrarie, Tribunalul a luat în considerare acest act, fiindcă emană dela o autoritate publică și a privit contestația pârâtelor de nereserioasă și bazată pe un scop pur si-canator.

În temeiul acestor considerațiuni, Tribunalul a respins apelul pârâtelor cari pierzând, au fost obligate la plata cheltuielilor de judecată, conform art. 508 din pr. civ.

Alba-Iulia la 27 Februarie 1936.

Președinte și redactor: ss. Ioan St. Constantinescu.

Curtea de Apel Trg-Mureș.

Decizia 188 din 25 Oct. 1933.

Tratament de diatermie. Micșorarea vederii. Dacă există răspundere după dreptul comun (culpa in negligendo). Răspundere obiectivă. Art. 1 din legea 18 din 1874, art. 1295 și 1297 c. c. a. Răspunsul negativ.

Având în vedere că L. P. a chemat în judecată pe doctorul M. I. cerând ca pârâtul să fie obligat la plata sumei de 30.000 lei drept despăgubire pentru o arsură ce i-a produs-o pârâtul prin tratamentul de diatermie ce i-a aplicat, de pe urma cărei răni a pierdut jumătate din puterea de vedere normală pe care a avut-o înainte de începerea tratamentului.

Că judecătoria admite în parte acțiunea iar Tribunalul Mures s. 2-a prin sentința nr. 255 din 9 Noembrie 1934, admite apelul și respinge acțiunea, motivând că apelantului pârât nu i se poate imputa culpa în negligendo care ar consta în aceea că n'ar fi luat toate măsurile ca aparatul electric să nu fi produs arsura, că n'ar fi araniat aparatul așa fel încât să nu fi produs o căldură electrică peste 60 grade, căci sub acest număr de grade nu se produce rană, dovedind neatentie; neglijență:

Că neimputabilitatea acestei culpe apelantului rezultă din depozitiile martorilor audiați coroborate cu depozitiile altor doctori de aceeași specialitate, G. U. și C. C., din care reiese că apelantul pârât a făcut atență pe reclamantă de a-i comunica imediat ce simte înțepături spre a micșora curentul. Or L. P. a declarat că nu l-a înștiințat fiindcă n'a vrut să se spue că este sensibilă și nervoasă, lucru pe care mi-l spune toată lumea.

Având în vedere că L. P. atacă cu recurs sentința Tribunalului pentru violarea art. 1295 și 1297 coroborate cu art. 1 din legea 18 din 1874, potrivit căreia trebuie să i se acorde despăgubire, fără a se tine în seamă chestia culpei, independent, cu alte vorbe de faptul că i se poate sau nu imputa intimatului pârât vr'o culpă de vreo natură oarecare:

Considerând că în materia despăgubirilor datorite așa numitelor accidente periculoase pricinuite, cum este în spetă, prin întrebuintarea unor aparate speciale electrice, legea 18 din 1874 face în art. 1 răspunzător pe cel care, conducând aparatul sau masina, or automobil etc., ocazională fie un accident mortal, fie numai leziuni corporale unei persoane oarecare:

Că dispozițiile acestei legi, când este vorba de a se examina daunele cauzate printr'un asemenea accident, constituiesc o derogare de la principiile culpei din dreptul comun, în sensul că nu este necesar a se stabili de instanță vreo vină din partea proprietarului mașinii sau aparatului, ci este suficient a se stabili că el este autorul accidentului cauzat și că acest accident s'a săvârșit prin, și cu mașina sau aparatul cu care a lucrat. Este, ceea ce se numește, o răspundere obiectivă: că așa fiind culpa în negligendo prin care instanța de apel li-

berează de răspundere pe intimatul doctor nu se poate pune în spetă. Punându-se de Trib. această chestiune și rezolvându-se procesul conform principiilor ei, Trib. a violat textele de mai sus.

Că recursul este a se admite — nemai fiind necesar a examina și celălalt motiv — a se cassa și trimite dosarul Tribunalului spre a da o nouă sentință conformându-se celor de mai sus.

NOTA. Din deciziunea Curții de Apel, la care mă refer, reiese că este vorba de acțiunea în daune a unui pacient întentată contra medicului său, căruia îi impută, că din cauza unui tratament de diatermie, rău aplicat, a pierdut vederea în mare măsură.

Instanța de fond a respins acțiunea apreciind că din probele administrate nu este stabilită culpa medicului.

Curtea, ca instanță de casare, a găsit însă că din situația dată, răspunderea medicului este angajată, asimilându-o responsabilității întreprinderilor periculoase, reglementată de legea Ung. 18:1874, cu alte cuvinte că este locul la responsabilitatea obiectivă.

Din capul locului trebuie decis, că medicul în orice specialitate și-ar exercita profesiunea, adică, fie ca medic de maladii interne, ori chirurg sau stomatolog etc., chiar și în cazul când ar utiliza în practică orice fel de instrumente, pe care progresul științei îi le pune la îndemână, el nu poate fi asimilat patronului unui așezământ industrial, și deci, în caz de accident, responsabilitatea lui nu va fi judecată potrivit dispozițiilor legilor de protecția muncii, cum este aceea citată mai sus, și de altminteri este constant că răspunderea medicului se judecă, din punctul de vedere al dreptului civil, după principiile dreptului comun și aceasta soluțiune are aplicare pe tot întinsul țării.

La romani responsabilitatea medicului era proclamată în mod general prin texte formale de lege, considerând ca culpă generatoare de daune *ignoranța* ori *nedestoinicia* ivite cu ocazia operațiunii sau administrării medicamentului.

Intr'adevăr în doctrină principală s'a susținut iresponsabilitatea medicului. Astfel în Franța Dr. Double, printr'un raport prezentat Academiei de Medicină din Paris, a susținut exonerarea medicului de răspunderea ori căror urmări ale practicei sale medicale, motivând teza susținută pe considerațiunea că aceasta nerăspundere o impune interesul superior al științei și al progresului medicinei¹⁾.

Nu poate fi îndoielă că relațiunea dintre pacient și medic este aceea a unui contract și prin urmare eventuala răspundere a medicului decurge dintr'o culpă contractuală.

De altă parte, în cele ce expunem ne interesează cazul când faptul imputat medicului, ca generator al prejudiciului, este consecința directă și imediată a aplicării cunoștințelor științei medicale și că greșala lui s'a ivit cu, aceea ocazie și nu ne preocupă ipoteza când prejudiciul a fost cășunat de un fapt al medicului, ce n'are nimic comun cu metoda medicală propriu zisă, cum de pildă ar fi răul cauzat de un chirurg care a operat în stare de ebrietate.

Jurisprudența unanim admite răspunderea medicului de urmările culpei sale în exercitarea profesiunii, a-

¹⁾ În privința chestiunii recomand cititorilor lucrările Dlor I. Gr. Periețeanu și Nicolae G. Vrobiescu, care ne dau un bogat material.

aplicând în privința-i dispozițiunile dreptului comun, dar referitor la gradul culpei, instanțele judecătorești au decis, aproape invariabil, că medicul nu răspunde decât de *culpa gravă* (culpa lata) fixând numai faptele cari vădesc o *neglijență caracterizată, o ușurință sau o ignoranță crasă*.

Astfel Tribunalul din Bourgoin într'un considerent al sentinței sale pune acest principiu care de altminteri este acela al instanțelor superioare.

„Având în vedere — zice Tribunalul — că dacă Tribunalele se feresc de a se amesteca în discuția teoriilor și metodelor pur științifice, că dacă prin urmare medicii nu pot fi urmăriți pentru un act al profesiei lor decât întrucât responsabilitatea lor e subordonată aprecierii unei controverse de școală, nu rămân mai puțin supuși regulilor generale; că astfel ei au a răspunde nu numai de greșelile grave cari nu cer nici o încursiune în domeniul științific, dar încă de consecințele unei erori grosolane de diagnostic pe care nu a putut-o săvârși decât neglijând oarecari precauțiuni elementare recomandate de instrucțiunile speciale și ale căror efecte nu mai sunt discutate”.

Din toate acestea rezultă, că un medic nu poate fi declarat responsabil când faptul său se rezumă numai la atât, că a fost lipsit de pătrunderea necesară în punerea diagnosticului și astfel bolnavul a fost expus pericolului și pe care un medic cu experiență l'ar fi evitat; și de aceea s'a hotărât, că medicul chiar când s'a înșelat în privința felului boalei răspunderea lui nu este angajată.

De asemenea în privința urmărilor rele ori fatale ale unei operațiuni nefăcută la timp sau din cauza alegerii metodei în lucrarea chirurgicală s'a decis prin numeroase hotărâri judecătorești, că medicul este apărât de răspunderea și ideia centrală a argumentării este că aceste chestiuni sunt de domeniul pur științific, asupra cărora judecătorul — zice Casația franceză — nu trebuie să intre și să discute și să hotărască tranșând el vreo controversă de domeniul științific, ci medicul, în îndeplinirea misiunii sale, e liber să se conducă de luminile sale și conștiința sa.

De sigur se cere din partea Tribunalelor o mare prudență și o clară înțelegere a situației de fapt asupra căreia să aplice dreptul la fapt, ca nu cumva să cadă în erori profunde, ca aceia a Tribunalului Dommont, în speța următoare: Medicul a fost chemat să ajute femeia la o naștere grea. El a apreciat, că pentru salvarea mamei, este nevoie să amputeze brațele copilului, și făcând această operație, femeia a fost salvată. Copilul făcându-se mare, a pretins în justiție, daune contra medicului. Tribunalul, contrar părerei experților și avizului Academiei de Medicină, a ajuns la concluzia că totuși măsura luată de medic nu era necesară și a stabilit culpa acestuia. Evident că sentința Tribunalului n'a rezistat controlului instanțelor superioare.

Așa dar în aceasta materie delicată, instanțele judecătorești bazându-se pe rapoartele oamenilor de știință și de specialitate nu va stabili în sarcina medicului o culpă gravă, dacă experții vor conchide că nu găesc nici o neglijență vădită, ori o ignoranță crasă, sau o ușurință caracterizată, prin neluarea măsurilor de precauție prescrise în anumite cazuri, și deci medicul nu va fi făcut răspunzător de daune.

În privința speței judecată de Curtea de Apel, prin decizia pe care o adnotăm, amintim că Tribunalul Nantes, prin sentința din 20 Ianuarie 1925 a apărât pe medic de orice răspundere de consecințele unui accident survenit în urma tratamentului cu razele Roentgen, deoarece medicul luase măsurile de precauție necesare.

De altă parte, s'a hotărât că este responsabil medicul, care fără să-și dea seama de puterea nocivă a razelor X a uitat măsurile de prudență, fie multiplicând ședințele, fie prelungind durata pozelor pricinuind astfel arsuri grave pacientului. (Tribunalul Nisa, 22 Iunie 1905; Apel Aix 22 Octombrie 1906; Apel Paris 22 Ianuarie 1913¹⁾.

Alături de aceasta părere reprezentată de o însemnată doctrină și jurisprudență, își face drum și altă opinie, pe care o socotesc juridică și logică, conform căreia medicul trebuie să răspundă de „culpa levis”, căci nici un text de lege nu l'ar îndreptăți să nu pună în lucrarea sa grija și diligența ordinară (diligens pater familias) Sourdât I. 677 bis.

Într'adevăr din punctul de vedere juridic dificultatea nu este mare, căci textul legii este clar, totuși greutatea constă în caracterizarea faptului prejudiciabil, adică dacă acel fapt poate fi sau nu calificat culpă.

Evident în privința aceasta de o regulă fixă nu se poate vorbi, căci ipotezele variază la infinit și de aceea Tribunalele vor aprecia luând în vedere împrejurările și vor stabili dacă greșala medicului este certă și caracterizată.

O grijă elementară a omului de specialitate și deci și a medicului este de a se verifica, el însuși în prezența unui caz și asupra căruia nu poate avea îndoială dacă față cu cunoștințele specialității lui sau a practicei obișnuite, el se poate angaja cu încredere în prestarea serviciilor. De ex.: un medic neurolog nu s'ar putea angaja fără risc de a face o importantă intervenție chirurgicală, și deci în caz de accident va răspunde de daune fiindcă culpa este evidentă.

În exemplul dat, cred, că nu l'ar exonera de răspundere nici autorizația pacientului, fiindcă asemenea autorizație presupune că bolnavul riscă puterile lui fizice în suportarea operației, dar nu consecințele lipsei de cunoștințe și dexteritate a specialistului.

Tot asemenea, în ipoteza când medicul deși nu s'a înșelat asupra diagnosticului, el totuși a întreprins un tratament în deobște cunoscut ca ineficace, iar nu pe cel cunoscut lui, și verificat, ca suveran de lumea medicală.

Din toate acestea rezultă că răspunderea medicului este existentă nu numai când în sarcina lui se constată o *culpa lata*, dar și atunci când prejudiciul derivă dintr'o *culpa levis*, și anume când culpa este certă și caracterizată, cum este cazul când medicul și-a putut da seama că nu este în situația de a presta anumite servicii de altă specialitate decât a sa, cum și în acela când neglijează de a întreprinde mijloace recunoscute unanim în știință ca eficace.

Evident că pot fi circumstanțe, de pildă când într'o comună, care dispune de un singur medic și acesta fără a fi specialist este forțat a interveni și a lucra într'o ramură a științei cu care nu este familiarizat și în asemenea ipoteză, ori cari ar fi urmările, ideia de culpă este exclusă, fiindcă necesitatea a impus acel efort.

AL. ULVINIANU

Președinte la Curte de Apel Cluj

Înalț Curte de Casație și Justiție Secția I

Decizia No. 215—1935. Președinția Dnui T. Magheru cons.

Responsabilitate civilă. Funcționar public. Garanție depusă la licitație. Insușire. Infracțiune comisă în Ardeal. Stat. Răspundere. Dacă se aplică legea maghiară sau română.

¹⁾ Vezi lucrările autorilor amintiți.

Acțiune civilă. Prescripțiune. De când începe să curgă? Art. 74 din legea maghiară VIII din 1871. În ce limită răspunde Statul. Art. 19 din legea maghiară VIII din 1871.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că la 19 Aprilie 1933, „Institutul de Credit Albina” din Sibiu a intentat acțiune la Tribunalul Arad în contra pârâului Ministerul Justiției, pentru a fi obligat la plata sumei de lei 146.381 și accesorii ce reprezintă depunerea făcută de reclamantă în mâna grefierului Gh. C. dela iud. Nădlac, drept garanție la licitațiunile publice dela 25 și 26 Septembrie 1930 și care sumă a fost delapidată de numitul grefier.

Că Tribunalul Arad s. I-a, prin sentința nr. C. 924—1933 din 18 Octombrie 1933, a respins acțiunea, dar această soluțiune fiind apelată, Curtea de Apel Timisoara s. I-a prin deciziunea supusă recursului a reformat hotărârea primei instante și a admis acțiunea;

Că, pentru a decide astfel, Curtea după ce mai întâi arată că în spetă sunt aplicabile dispoz. art. 74 din legea VIII din 1871 — care n'a fost abrogată — și potrivit căreia acțiunea nu este prescrisă, stabilește în fapt că în baza deleg. iud. cu nr. 285 din 1930, grefierul Gh. C. a ținut licitațiunea în zilele de 25 și 26 Septembrie 1930, când a primit dela reclamanta — concurentă la cumpărare — garanția de 146.381 lei, fiind îndreptătit a primi această garanție conform art. 170 din legea execuțională;

Că functionarul delapidând această sumă și fiind condamnat penaliceste prin sentința din 6 Septembrie 1932, chestiunea de discutat este a se ști care este răspunderea statului pentru actele delictuoase ale persoanelor fizice care au lucrat în numele său;

Că, în sistemul aplicat în acele ținuturi prin legea VIII din 1871, prevăzându-se că Statul răspunde de daunele ce iudecătorul ori functionarul iudecătoresc a cauzat particularului prin delapidare sau sustragere săvârșită în exercitiul funcțiunii sale, urmează a se examina dacă în spetă se găsesc îndeplinite condițiunile cerute de art. 73 al citatei legi pentru valorificările pretentiunilor reclamantei;

Că, întrucât — stabilește instanța — grefierul C. a fost îndreptătit în mod legal a primi drept garanție la licitație suma depusă, astfel că condițiunile cerute de legea VIII din 1871 sunt îndeplinite și Statul este ținut răspunzător, iar numitul functionar, pe lângă pedeapsa primită a fost obligat și la plata despăgubirilor în folosul Ministerului de justiție, constituit parte civilă cu suma delapidată, acesta a fost obligat a plăti suma din acțiune;

Că examinând instanța chestiunea și sub aspectul neaplicabilității în spetă a legii VIII, din 1871 în ipoteza când aceasta ar fi abrogată, arată că și potrivit doctrinei și jurisprudenței române, Statul este ținut la plata despăgubirilor;

Că atunci când ca în spetă — argumentează Curtea — un grefier este delegat în afara atribuțiilor sale să țină o licitație imobiliară,

nu există dubiu că el lucrează pentru și în numele mandantului său; că fapta Ministerului de justiție de a se constitui parte civilă, cum și obligarea functionarului infractor la plata despăgubirilor față de minister, tocmai cu sumele defraudate, constituind o dovadă că însuși ministerul a achiesat la obligațiunea de a despăgubi pe cei prejudiciați; — căci altfel ar fi un non sens ca el să primească despăgubiri pentru cei păgubiti și apoi să le refuze acțiunea. — conchide Curtea — este întemeiată și din acest punct de vedere;

Având în vedere că din examinarea ambelor recursuri rezultă că se critică soluțiunea Curtii pentru exces de putere, greșită interpretare și violare a art. 240, 245, 268 și 270 din legea de organizare iudecătorească și 50—65 din regulamentul portăreilor, potrivit cărora răspunderea este personală a grefierilor și portăreilor pentru valorile depuse în păstrarea lor.

Că, dispozițiunile legii maghiare fiind înlocuite cu cele ale legilor române, greșit s'au aplicat în spetă dispozițiunile art. 74 din legea VIII din 1871 și art. 1315 c. civ. austr. și s'a conchis în baza lor că Statul român este responsabil;

Că de altfel — se pretinde, în ipoteza că legea maghiară a VIII-a din 1871 ar fi aplicabilă — denuntul reclamantei fiind introdus cu mult peste termenul de un an dela săvârșirea infracțiunii prevăzut pentru introducerea acțiunii, aceasta se găsește prescrisă;

Considerând că dispozițiunile legii de organizare iudecătorească română din 1924 modificată în 1925 fiind aplicabile pe întreg teritoriul țării, au abrogat în mod neîndoios dispozițiunile de organizare iudecătorească din fostele legi rurale, cum și legile expres prevăzute și anume cele din art. 311, — legile maghiare referitoare la tutelă și curatelă — art. 313, — unele părți din procedura penală — și art. 318 prin care se abrogă toate legile și regulamentele referitoare la numărul circumscripțiilor, functionarea instantelor etc.; că nici un text al legii române de organizare iudecătorească citată, neabrogând însă în mod expres legea VIII din 1871 privitoare la responsabilitatea Statului și nici o altă lege necuprinzând dispozițiuni contrare acesteia, urmează că zisa lege VIII din 1871 continuă a governa materia și normele ei au a se aplica singure și în spetă, astfel că imputarea de violare a textelor din legea de organizare română fiind nefondate se resping;

Că art. 74 al legii citate, stabilind termenul de prescripție, relativ scurt, la un an dela data săvârșirii faptei dăunătoare, n'a putut înțelege ca acest termen să curgă înainte de a se fi stabilit calitatea faptei ca dăunătoare pentru parte, ceea ce este și logic, deoarece partea numai atunci se poate privi prejudiciată dacă s'a putut stabili că fapta este delictuoasă și generatoare a prejudiciului suferit;

Că așa fiind și în spetă stabilindu-se că infracțiunea este dăunătoare pentru intimata reclamantă la data de 6 Septembrie 1932, când

functionarul a fost condamnat penaliceste, urmează că numai dela această dată se socoteste termenul de un an prevăzut pentru prescripția acțiunii, ceea ce făcând, Curtea n'a violat întru nimic dispozițiunile art. 74 din citata lege astfel că această imputare fiind nefondată se respinge:

Că potrivit art. 19 al legii VIII din 1871, responsabilitatea Statului fiind mărginită numai la cazul când infracțiunea a fost comisă în calitatea oficială a functionarului, și instanța stabilind în mod necontestabil această calitate a infractorului în spetă — atunci când arată că grefierul a fost delegat prin delegatiunea nr. 2885 din 20 Sept. 1930 în afara atribuțiilor sale a ține licitația în zilele de 25 și 26 Sept. 1930 și era îndreptătit conform art. 170 din legea executivă a primi în mâinile sale garanțiile de licitație — urmează că nu poate fi vorba nici despre o violare a acestui text, or despre un exces de putere, instanța fiind autorizată în aceste împrejurări a conchide că Statul este răspunzător pentru acest prepus al său și în consecință și această imputare fiind nefondată, recursul cată a se respinge:

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursurile, etc.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație Secția III.

Dec. No. 804—1935. Președ. Dlul O. Băleanu consilier.

Ardeal. Gai. Executare. Gai comercial și gai civil. Concurs de urmărire.

Având în vedere că desi este exact în drept că în cazul vânzării prin licitație a gajului comercial dispozițiile art. 89, 111, 114 și 118 din legea execuției nu sunt aplicabile și că în conformitate cu art. 115 a zisei legi și art. 306 cod. comercial creditorul gajist în interesul căruia s'a ținut licitația va elibera debitorului prisosul rămas din pretul de vânzare al gajului după îndestularea sa, totuși este o normă de drept, că dacă același lucru — cum și în spetă — este grevat cu dreptul de gai mai multor creditori, vânzarea gajului întreprinsă de unul dintre creditori, serveste și intereselor celorlalți creditori, din ce rezultă, că în cazul concursului mai multor creditori gajisti, creditorul urmăritor nici în ipoteza art. 306 cod. comercial nu poate elibera prisosul din pretul de vânzare debitorului, fără de a cerceta natura juridică a dreptului de gai al creditorului concurent:

Având în vedere că gajul este sau civil sau comercial după cum el a fost constituit pentru garantarea unei obligațiuni civile sau comerciale, deosebindu-se aceste două feluri de gai în legislația Transilvaniei prin procedură de îndestulare creditorului urmăritor și efectele față de ceilalți creditori ai debitorului urmărit:

Că în adevăr, pe când dreptul de gai civil nu se poate valida decât pe calea acțiunii și cu asistența judiciară, procedându-se la scoaterea

în vânzarea lucrului constituit drept gai în conformitate cu art. 102—114 din legea de execuție, fiindu-i opozabile dreptul de privilegiu și drepturile de preferință ale celorlalți creditori ai debitorului urmărit, — dreptul de gai comercial în ipoteza art. 306 cod. comercial se poate valida fără asistența judiciară, efectuându-se vânzarea lucrului gajiat de însuși creditorul urmăritor îndestulându-se acesta din pretul de vânzare obținut la licitație, fără de a-i se putea opune drepturi de privilegiu sau de preferință de către ceilalți creditori:

Având în vedere că din cele de mai sus, rezultă că creditorul gajist comercial urmăritor cu toate dispozițiunile art. 305 și 306 cod. comercial dacă el se găsește în concurență cu alți creditori gajisti, nu va putea elibera prisosul rămas din pretul de vânzare al obiectului gajiat deoarece dacă dreptul de gai al creditorului concurent este de natură comercială, prisosul se cuvine exclusiv acestuia, iar dacă dreptul lui este de natură civilă creditorul urmăritor trebuie să consemneze prisosul pentru a fi repartizat de judecătoria competentă conform art. 102—114 legea execuției:

Că aplicând acest principiu în spetă, recurenta Albina în cazul dacă dreptul de gai al Casei de păstrare, este de natură comercială ar fi obligată a-i elibera acesteia — și nu firmei Frații Fekete, prisosul rămas din pretul de vânzare al lemnului după îndestularea sa, deoarece în această ipoteză drept de preferință al tertilor creditori, — iar în cazul dacă dreptul de gai al Casei de Păstrare ar fi de natură civilă, numai atunci recurenta Albina ar fi în drept să consemneze excedentul pentru repartizare, și întrucât l'a repartizat ea, instanțele judecătorești în cadrele acestui proces trebuie să controleze dacă repartizarea era făcută în condițiunile legii:

Că neprocedând și nejudecând conform celor de mai sus, Curtea de Apel a pronunțat o decizie casabilă astfel că recursul urmează a fi admis și a se casa decizia atacată.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 174—935. Președinția Dlul C. Băleanu cons.

Hotărâre desăvârșită. Recurs. Deciziunea prin care s'a statuat asupra competenței nu e desăvârșită și deci recursul este inadmisibil.

DELIBERÂND,

Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului ridicat de procuratorul intimatului bazat pe art. 24 din legea Curții de Casație:

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că intimata firma Industri Medico-Technică a chemat în judecată pe recurentul Dr. N. G., spre a fi obligat la plata sumei de 100.000 lei, acesta din urmă ridicând în apărare finele de neprimire bazat pe art. 180 pct. 3 proc. civ. Trib. Cluj, Sec. III; prin sentința No. 962—1933 din 16 Octomvrie

si se computa în pedeapsă timpul cât a fost în prevenție.

Văzând că numitul a fost condamnat definitiv la patru ani temniță grea.

Considerând că, potrivit art. 41 din Legea pentru organizarea penitenciarelor, instanțele judecătorești vor socoti în mod obligatoriu în durata pedepsei timpul detențiunii preventive în cazul când detinutii vor consimți să muncească.

Că, pentru constatarea împrejurării dacă un deținut a muncit sau nu în timpul prevenției este necesar verificări de fapte care sunt de atributul instanțelor de fond.

Că pedeapsa condamnatului fiind definitivă nu poate cere direct Inaltei Curți computarea pedepsei și astfel cererea de computare făcută de P. T. este inadmisibilă și se respinge ca atare.

Jurisprudențe la alte legi.

Inaltă Curte de Casație și Justiție Secțiunea I.

Decizia No. 1288—1935. Preșidenția Dlui V. Sandor cous.

Lichidare. Art. 74 din Leq. lichid. din 1934 recunoaște valabilitatea numai acelor convențiuni, cari au guvernat la data când actul a survenit și textul nu pretinde ca actul să fie făcut în formă autentică.

DELIBERÂND,

Asupra recursului făcut de H. S. contra deciziei Nr. 200 din 16 Februarie 1935 a Curții de Apel din Cluj secția III, dată în proces cu Banca Aurora S. A. din Năsăud.

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care se constată că reclamanta Banca „Aurora” S. A. din Năsăud, a intentat acțiune înaintea Tribunalului Năsăud, contra pârâtului H. S., spre a se stabili că numitul ca debitor al Băncii reclamante, nu beneficiază de dispozițiunile legii anării datoriilor agricole din 7 Aprilie 1934 deoarece prin convenția încheiată între părți la 26 Iulie 1933 s'au înțeles — cu referire la legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933 și în urma socotelilor făcute — că datoria pârâtului la Banca reclamantă rămâne în sumă de 100.000 lei, sumă ce urmează a se plăti în termen de 5 ani în proporție de 1/3 părți din salariul sau pensia ce ar primi și cu dobândă de 4%.

Că Tribunalul respingând acțiunea, reclamanta a făcut apel la Curtea de Apel Cluj, care prin decizia atacată cu recurs, a reformat sentința dată de prima instanță și a admis acțiunea stabilind că pârâtul H. S. nu intră în prevederile legii din 7 Aprilie 1934.

Că spre a da această soluțiune, Curtea constată în fapt că părțile la data de 26 Iulie 1933, au încheiat o convențiune sub semnătură privată, depusă în copie la dosar, a cărei

continut și semnătură, este recunoscută de părți:

Că în ce privește obiecțiunea pârâtului că convențiunea aceasta n'ar fi valabilă întrucât nu este făcută prin act autentic, Curtea o înlătură, motivând că această obiecțiune ar fi fost discutabilă dacă convențiunea ar fi fost încheiată sub regimul legii de asanare din 1932, or ea a fost încheiată sub regimul legii din 1933, care nu conține nici o dispozițiune cu privire la forma, în care ar trebui să fie redactat actul și în această situație urmează a se aplica dreptul comun, care recunoaște valabilitatea actelor sub semnătură privată astfel, că încheie Curtea, convențiunea încheiată dintre părți sub semnătură privată și sub regimul legii din 1933 este valabilă și opozabilă pârâtului.

Că în afară de aceasta, motivează Curtea, art. 74 din legea din 7 Aprilie 1934 dispune ca toate înțelegerile încheiate sub imperiul legilor anterioare și cu respectarea dispozițiilor din legile în vigoare în momentul încheierii sunt și rămân valabile iar părțile sunt obligate a le respecta.

Că pe de altă parte, zice Curtea, pârâtul nu poate invoca în favoarea sa nici legea din 1933 și nici cea din 1934 fiindcă n'a făcut formele legale prevăzute de art. 8 din legea din 1933 și art. 7—10 din noua lege din 1934, așa că a pierdut beneficiul acestor legi.

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune, susținându-se prin motivele de casare 1, 2, 3 și 4 că Curtea de Apel a violat art. 11 din legea din anul 1933, a cărui dispozițiuni sunt categorice în a stabili că ori și ce oferte sau orice angajament s'ar încheia între debitori și creditori trebuie să se facă prin act autentic, dispoziție, prin care legiuitorul a înțeles să pună la adăpost de orice risc pe debitori față de creditori și că aceasta a fost intențiunea legiuitorului rezultă și din faptul că în același sens dispunea și legea din anul 1932.

Că această dispoziție legală este confirmată și prin art. 39 din Legea din anul 1933, în care se spune că convențiunile și acordurile survenite între debitori și creditori în temeiul dispozițiilor acestei legi formează titlu executor or, actele sub semnătură privată nu pot fi considerate ca acte cu titlu executor.

Că s'au violat și dispozițiunile art. 270 d. c. deoarece probele invocate și oferite de recurenti sunt mijloace de probă peremptorii în cauză și sunt în conformitate și cu dispozițiunile legii noi a conversiunii.

Că s'au violat și dispozițiunile art. 74 din legea din 7 Aprilie 1934, care recunoaște valabilitatea numai acelor convențiuni, cari s'au făcut cu respectarea dispozițiilor legilor, cari au guvernat la data când a survenit actul.

Asupra acestor motive.

Considerând că în adevăr art. 74 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane și în anul 1934, recunoaște valabilitatea numai a acelor convențiuni, cari au guvernat la data când a survenit actul.

Că însă nu există nici o dispozițiune în acest text de lege, din care să rezulte că actul conținând o înțelegere între creditor și debitor, trebuie făcut sub forma autentică.

Considerând că în speță, actul în discuție este făcut la 26 Iulie 1933, deci sub regimul legii de asanare din anul 1933, care de asemenea nu conține nici o dispozițiune, în sensul ca convențiunea dintre creditor și debitor, să fie făcută prin act autentic, de oarece nici art. 11 și nici art. 39 din această lege, nu prevăd o atare măsură și prin urmare este nefundată susținerea că zisul act n'ar fi fost făcut cu respectarea dispozițiilor acelei legi.

Că așa fiind actul în chestiune făcut sub semnătura privată este perfect valabil și deci bine Curtea de Apel, considerându-l ca atare, a stabilit pe baza lui că recurentul H. S., nu intră în prevederile legii din 7 Aprilie 1934 și în consecință a admis acțiunea făcută de intimata Banca Aurora.

Că prin urmare, motivele de casare bazate pe violarea art. 11 și 39 din legea asanării din 1933, art. 74 din legea asanării din 1934 și art. 270 pr. civ. sunt nefundate și deci recursul cată a fi respins.

Apreciind și asupra cheltuielilor de recurs, le fixează la suma de 500 lei (cincisute) lei.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a.

Decizia Nr. 843—1935 Președinția Dlui S. Tipei cons.

Timbru. Procesul având de obiect onorariu de avocat, și sentința nefiind pronunțată în materie de asanare, nu beneficiază de scutire de timbru.

Având în vedere că prezentul recurs introdus la 12 Ianuarie 1935, este scris pe hârtie liberă.

Că pe petitiunea de recurs se face mențiune, că fiind vorba de un recurs introdus în materie de asanarea datorțiilor, el este scutit de taxe de timbru.

Considerând însă că din decizia atacată cu recurs și sentința primei instanțe rezultând că hotărârile atacate cu prezentul recurs nu este dată în materie de asanare, ci într'un litiu de drept comun, plata unui onorariu advocatual, prezentul recurs nu beneficiază de scutirea acordată de legea asanării datorțiilor, și urmează a se proceda în ce privește timbrul lui potrivit dispozițiilor din legea timbrului asupra recursurilor introduse în cauzele de drept comun.

Considerând că potrivit art. 10 par. I, alin. C, legea timbrului pusă în vigoare la 1 Mai

1927, recursurile la Curtea de Casație în contra hotărârilor date de Tribunalele de Județ sunt supuse la o taxă de timbru de 300 lei, coala, taxă majorată prin legile din 1929 la 396 lei coala.

Considerând că potrivit art. 42 din aceeași lege, dacă partea interesată nu va justifica plata taxelor de timbru datorite după lege, sau a diferenței pentru complectare, la primul termen de înfățișare și nici la termenul acordat de instanță, la cerere, în acest scop, se va pronunța nulitatea cererii făcute fără respectarea legii timbrului.

Că în speță, recursul introdus la 12 Ianuarie 1935, este scris pe hârtie liberă, iar recurentul deși legal citat pentru termenul de azi, totuși nu se prezintă pentru a justifica plata taxelor de timbru.

Că așa fiind, recursul urmează a fi anulat ca netimbrat.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia Nr. 1542—34. Președinția Dnui C. Crăciunescu cons.

Timbru. Când partea a uzat de toate căile de atac prevăzute de legea agrară și vine înaintea Inaltei C. de Casație — care nu este instanță de leg. agrară, acest recurs nu este scutit de timbru.

DELIBERÂND.

Asupra chestiunii timbrării prezentului recurs.

Considerând că este adevărat, că legea agrară prevede scutirea de timbre pentru procedura jurisdicțională agrară și că legea reformei agrare cunoaște trei grade de jurisdicțiune și anume: Comisiunea de Ocol a judecătoriei, Tribunalul ca instanță de apel agrară și Curtea de Apel, ca instanță agrară de recurs, este evident că scutirea de timbru se referă la procedura din fața acestor instanțe, cunoscute de legea agrară.

Că însă, atunci când partea a uzat de toate aceste căi de atac înscrise în legea agrară și vine cu o nouă cerere înaintea acestei Inalte Curți, care nu este instanță prevăzută de legea agrară recursul înaintat aici nu beneficiază de scutirea de timbru, ci trebuie să fie timbrat ca ori și care alt recurs în casare.

Că astfel fiind, și întrucât în speță este constant că recurentul Comitetelor Școlare al Com. Curpeni, după ce a uzat de căile de atac prevăzute de legea agrară, înaintează și recurs înaintea Curții de Casație, fără a-l timbra însă, acest recurs urmează a fi anulat ca netimbrat.